

Համբերիտ

Exported from Wikisource on 08/12/20

[248]

ՀԱՄԲԵՐԻՔ

Անցնում է կառքերի և օտոմոբիլների շարքը, պատերազմի առաջին գոհերին տեղափոխելով երկաթուղու կայարանից հիվանդանոցները: Ուժասպառ, արյունաքամ, վիրավորների գունատ ու մռայլ դեմքերի վրա կարդացվում են նրանց մարմնավոր տանջանքներն ու հոգեկան տառապանքները: Ոմանց աչքերը փակ են, և մահը, կարծես արդեն դրել է իր դրոշմը նրանց հողագույն ճակատների վրա:

Ամբոխը, մայթերի վրա շարեշար կանգնած, դիտում է հայրենիքի պաշտպաններին լուռ ու մունջ: Կանայք տխուր հառաչում են և իրենց տպավորությունները հաղորդում իրարու կիսածայն: Կարծես երկնչում են խանգարել թույլիս սրբազան խորհրդավորությունը: Ոմանք լալիս են անծայն:

Անցնում են մի հարուստ կազմակերպված հիվանդանոցի մոտով, որ գտնվում է քաղաքի ամենակուշտ արվարձանում: Հոյակապ շենքի առջև ժողովվել են մի քանի տասնյակ երիտասարդ և ծեր կանայք: Մի քանիսը եկել են իրենց փոքրիկ երեխաների հետ: Կանգնած են նրանք գլխակոր, անխոս, վշտահար՝ ինչպես սգավորներ: Եկել են տեսնելու իրենց մերձավորներին:

Փառահեղ դռների առջև ցցվել են մի քանի հաղթանդամ ոստիկաններ ինչպես դրակոններ, սակայն տխուր, մտազբաղ: Նրանք ոչ ոքի չեն թողնում. մեկին հրում են ^[248] փուսին համոզում սպասելու, վասնզի «դեռ հրամայված չէ» ներս թողնելու:

Մոտենում է դռներին մի օտոմոբիլ և կանգ առնում: Դուրս են գալիս նրա միջից շքեղ հագնված երկու տիկիներ, թե օրիորդներ, չգիտեմ: Ոստիկաններն իրենց մեծի նշանով բաց են անում դռները և պատկառանքով ճանապարհ տալիս եկածներին: Ուրախ-ուրախ խոսելով, նրանք բարձրանում են ընդարձակ մարմարյա սանդուղքով վեր, տանելով իրենց հետ ինչ-որ կապոցներ ու տուփեր:

— Թողե՛ք, թողե՛ք,— գոչեց մի նիհար, երիտասարդ կին, վաղաժամ թառամած:

Մի ձեռով նա գրկած է ծծկեր մանկան, մյուս կռան տակ բռնած է մի կապոց:

— Թողե՛ք,— կրկնում է նա,— ես պետք է տեսնեմ նրան: Ես նրան ճանաչեցի, իմ մարդուն, երբ կառքով բերում էին: Նա թույլ էր, շատ թույլ: Ո՞վ գիտե, կարելի է... մեռնում է... թողե՛ք...

— Քույրիկ, հրամայված չէ, սպասիր,— պնդում է ոստիկանը, աշխատելով իր բիրտ ձայնին տալ կարողացածին չափ մեղմություն:

Եվ դռները աղմուկով փակում է նրա առջև:

«Քույրիկն» արտասվում է, մի ձեռից մյուսն անցկացնելով ծծկեր երեխային, որ վիրավորի գավակն է: Եվ արտասուքը սրբում է իր գլխի հնամաշ շալի ծայրով:

Գալիս են դարձյալ կառքեր և օտոմոբիլներ և բերում են ինչ-որ առողջ ու կուշտ դեմքերով կանանց ու տղամարդկանց: Ամենքի առջև բացվում են դռները և ամենքը մարմարյա սանդուղքով բարձրանում են վեր:

Մի կառքից իջնում են երկու տակավին երիտասարդ պարոններ, մեկը կարմիր-կապտագույն ուռած դեմքով, մյուսը նիհար և այնպիսի հոգատար դեմքով, որ, կարծես, վիրավորներին խնամելու ամբողջ ծանրությունը նրա ուսերի վրա է: Նրանք ցույց են տալիս ոստիկանին մի-մի թղթի կեղտոտ կտոր այնպիսի ձևով, որ թվում է, թե առանց իրենց ներկայության աշխարհի երեսին չէ կարող կատարվել և ոչ մի մարդկային գործ և եթե կատարվի, անմիջապես կխորտակվի:

Դռներն իսկույն բացվում են նրանց առջև: — Ինչո՞ւ նրանց թողիք,— հարցնում է ծծկեր մանկան մայրը:

— Նրանք թղթակիցներ են,— պատասխանում է ոստիկաններից մեկը:

Երկու ժամ անցած՝ նորից անցնում են նույն հիվանդանոցի մոտով: Կողմնակի մարդիկ ցրվել են, մնացել են միայն վիրավորների մերձավորները:

Դռներից դուրս են գալիս և օտոմոբիլ նստում շքեղ հագնված տիկիները և օրիորդները: Մեկը մյուսին ասում է.

— Ես պարտքս կատարեցի, կարող եմ հանգիստ ճաշել:

— Ես ևս,— պատասխանում է մյուսը:

Դռներից դուրս են գալիս թղթակիցները: Մեկը նրանցից, ծոցը դնելով հուշատետրն ու մատիտը, ասում է մյուսին.

— Եթե խմբագիրը չկրճատի, այսօրվա վաստակս կլինի տասնուհինգ ռուբլի:

— Իմն էլ այդչափ,— պատասխանում է մյուսը:

Ծծկեր մանկան նիհար մայրը, արտասուքը աչքերին, հարյուրերորդ անգամ մոտենում է ոստիկանին ու հարցնում.

— Հիմա թույլ կտա՞ք, որ նրան տեսնեմ:

— Համբերիր...

Նույն պահին դռները նորից բացվում են, և հիվանդանոցի ծառաները պատգարակի վրա դուրս են բերում վիրավորներից մեկին: Նրա աչքերը փակ են, դեմքը հանգիստ:

— Մեռավ,— արտասանում է պատգարակը տանողներից մեկը թույլ ձայնով:

Ծծկեր մանկան նիհար մայրը նայում է պատգարակի վրա տարվողի երեսին: Լսվում է մի սուր, երկարատև ճիչ, և նա թուլացած ընկնում է երեխայի հոր դիակի վրա՝ երեխայի հետ միասին:

About this digital edition

This e-book comes from the online library [Wikisource](http://wikisource.org)^[1]. This multilingual digital library, built by volunteers, is committed to developing a free accessible collection of publications of every kind: novels, poems, magazines, letters...

We distribute our books for free, starting from works not copyrighted or published under a free license. You are free to use our e-books for any purpose (including commercial exploitation), under the terms of the [Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0 Unported](http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0)^[2] license or, at your choice, those of the [GNU FDL](http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html)^[3].

Wikisource is constantly looking for new members. During the realization of this book, it's possible that we made some errors. You can report them at [this page](#)^[4].

The following users contributed to this book:

- Եսիբու87

-
1. [↑ http://wikisource.org](http://wikisource.org)
 2. [↑ http://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0](http://www.creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0)
 3. [↑ http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html](http://www.gnu.org/copyleft/fdl.html)
 4. [↑ http://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium](http://wikisource.org/wiki/Wikisource:Scriptorium)